

апробувати свої лідерські можливості, а й значно розвинути їх та закласти як важливе надбання в скарбничку професійної компетентності.

Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо у розробці програми СПТ для формування лідерських якостей у молоді.

Література

1. Бендас Т. В. Психология лидерства: Учебное пособие / Т. В. Бендас. – СПб.: Питер, 2009. – 448 с.
2. Степанов О. М. Психологічна енциклопедія / О. М. Степанов. – К.: Академвидав, 2006. – 424 с.
3. Евтихов О. В. Стратегии и приемы лидерства: теория и практика / О. В. Евтихов. – СПб.: Речь, 2007. – 238 с.
4. Тітова Г. В. Феномен лідерства і лідерські якості в навчальному колективі / Г. В.Тітова // Наука і освіта. – № 1-2. – 2008. – С. 105-107.
5. Чорна І. М. Психодіагностика рівня розвитку підприємницьких здібностей у студентської молоді / І. М. Чорна, М. М. Чорний // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: Зб. наукових праць. –К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – № 3 (48). – С. 187- 194.
6. Чорна І. М. Професіографічний аналіз професійної діяльності соціального працівника / І. М. Чорна, М. М. Чорний // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки: Зб. наукових праць. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – № 3 (48). – С. 62-68.

УДК 378.4

Сокол М.О.

доктор педагогічних наук,
викладач кафедри змісту і методик
навчальних предметів ТОКІППО

КОНЦЕПТУАЛЬНО-ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ ПОНЯТТЯ “ОСВІТА” У ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

Цілком очевидним є той факт, що процес пізнання не має меж, тому ознак поняття може бути багато, проте наука повинна виокремлювати чітке формулювання тих дефініцій, які дозволяють відрізнити одне поняття від іншого. Історія розвитку педагогічної думки у нашій країні свідчить про те, що поняття «освіта» розвивалося з плином часу, звідси можемо простежити розвиток його дефініції, а також зміни його значень у ХХ ст.

Місце і реальну роль освіти в організації та відтворенні суспільних форм життя ХХ ст. можна краще зрозуміти у процесі аналізу генезису поняття «освіта», адже, як стверджує Луговий В. І., «генетичний розгляд освіти поглиблює певні уявлення про її природу та сутність, що отримані контекстуально-вивідним шляхом, а також рельєфно показує, чому на певному етапі розвитку людства (у філогенезі) виникають потреби в ній і чому вона знову кожного разу стає необхідною (в онтогенезі) для успішного формування

конкретної особистості» [4, с. 297]. Погоджуємося з думкою, що «історико-генетичний аспект аналізу як необхідний елемент системного дослідження, розкриваючи спрямованість еволюції освітньої сфери, дає певні основи для її подальшого прогностичного вивчення, передбачення перспектив та ймовірного майбутнього» [4, с. 298].

Системоутворювальним компонентом освітньої системи є мета, тобто відповідь на питання: яку людину вимагає та чекає суспільство на певному етапі його історичного розвитку. Тому, поняття «освіта» розглядається у трьох вимірах:

1) соціальний масштаб розгляду: освіта в освіті, освіта у певній країні, суспільстві, регіоні, навчальному закладі, установі та ін.;

2) ступінь освіти: дошкільне виховання; загальна середня освіта з її внутрішньою градацією на початкову, основну, повну; професійна освіта, вища освіта з різними рівнями: бакалавратом, магістратурою; післядипломна освіта: підвищення кваліфікації, аспірантура, докторантура;

3) профіль освіти: загальна, спеціальна.

Отже, першим кроком до встановлення якості цілісного освітнього феномену мають бути пошук і диференціація однорідних вузлів та елементів метасистем, у які передбачливо вписана система освіти. Оскільки освіта, безперечно, пов'язана з людиною, її внутрішнім світом як «великою складністю» (І. Павлов), культурою, розгортається в суспільному просторі й часі, остільки для неї спершу доцільно взяти систему загального буття. Це буде гарантією проти первісної редуції та обмеження освіти. Очевидно, що ступінь глобальності ширшого цілого визначатиме повноту прояву в ньому його частин, природу яких ми хочемо з'ясувати. Тому і дослідження слід вести у напрямі від загального до часткового.

Здійснивши порівняльний аналіз системи базових понять у різних країнах, робимо висновок, що вчені «розмовляють різними мовами», більше того, «часто це явище спостерігається в межах однієї країни». Відтак, наукове співтовариство зацікавлене не у формальному визнанні факту збільшення числа понять, а в їх оцінці за результатами аналізу наукової обґрунтованості дефініцій, а також у вивченні причинно-наслідкових залежностей, що зумовили їх появу. Питання термінології важливі у функціональному аспекті для оцінювання рівня професійної компетентності фахівця. Вважаємо, що володіння мовою наукового пошуку, вільне і коректне оперування особою поняттями свідчить про професіоналізм, здатність і готовність до науково-педагогічної діяльності.

Література

1. Антонова О. Є Становлення системи базових знань з педагогіки в історії вітчизняної та зарубіжної педагогіки / О. Є. Антонова // Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія / [за ред. О. А. Дубасенюк]. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 44–107.
2. Вихрущ А. В. Інтеграція української освіти в європейський освітній простір / А. В. Вихрущ // Педагогіка та психологія. – Вип. 469. – Чернівці:

Чернівецький нац. ун-т, 2009. – С. 22–32.

3. Локшина О. І. Методологічні трансформації педагогічної компаративістики у зарубіжжі та розвиток порівняльної педагогіки в Україні / О. І. Локшина // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна теорія і практика в контексті інтеграційних процесів». – Тернопіль, 2014. – С. 7–13.
4. Луговий В. І. Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку / В. І. Луговий / За заг. ред. акад. О. Г. Мороза. – К.: МАУП, 1994. – 196 с.

UDC 378:78

Sokolova A.V.

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Theory of Music and Vocals, South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky
Ukraine, Odessa
asmoonlux@gmail.com

THE FEATURES OF HIGHER MUSIC EDUCATION IN THE UNITED STATES

Production problems: The United States of America, a quarter of the World's inhabited territory, and the third largest number of inhabitants, is the world leader in education with a record number of secondary and higher educational institutions.

US music universities traditionally occupy the first places in international ratings, and graduates of the Conservatories, conquer the most famous concert venues on the planet. Studying the progressive experience of American musicians can be useful for domestic music education with a creative approach.

The purpose of the work is to trace the historical development of music education in the USA, to identify the national characteristics of the higher sector of music education.

Keng V. Kang notes that interest in music education and its further development is connected with church (spiritual) music.

The distribution of music schools throughout the country began in New England, which took place at a time when they were only a high quality education system, and already in each of them there was a music school or a conservatory [1].

The geographical origin of music colleges and universities, as well as the geography of the most important musical events taking place in the country from 1635 to 2007, **can be traced to Figure 1 below**

Fig.1